KULLEĠĠ SAN BENEDITTU
Skola Sekondarja, Ħal Kirkop

Marka

EŻAMI TA' NOFS IS-SENA
2015-2016

Livelli 4 sa 8

IT-TIELET SENA **STUDJI SOĊJALI** **IL-ĦIN: SIEGĦA U NOFS**

L-Isem: ___________________________________ **Il-Klassi: ___________**

Taqsima	A	B	Ċ	D	E	F	TOTAL
Il-Marki	10	10	10	25	25	20	100
Il-Marki tal-istudent							

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

A. Imla l-vojt billi tagħżel il-kelma t-tajba

Dinamika	drittijiet	ċittadin	identità	gvern
Statika	fiżika	soċjoloġiku	art	waħdu

1. _____________________________ huwa individwu li jagħmel parti minn pajjiż.
2. Il-bniedem ma jistax jgħix ħajja _____________________________.
3. Jiena differenti minn ħaddieħor, għalhekk jien għandi _________________ unika.
4. Il-kulur tal-għajnejn u x-xagħar, kif ukoll it-tul juru l- identità _____________________________.
5. Bħala ċittadin għandek tagħraf id-dmirijiet u d- ____________________________ kollha tiegħek.

6. L-aspett _________________________ jinkludi r-relazzjonijiet tan-nies bejniethom.
7. Is-soċjetà tinbidel skont iż-żminijiet u għalhekk ngħidu li s-soċjetà hi _________________________ u mhux _________________________.
8. Biex ikun hemm stat irrid ikun hemm iċ-ċittadini, _________________________ u _________________________ .

(10 x 1= 10 marki)

B. Agħżel billi timmarka t-tweġiba t-tajba:

1. Il-valuri huma
   a. prinċipji li juruna t-triq t-tajba
   b. flus
   c. nuqqasijiet tal-individwu

2. Normi huma
   a. regoli mhux miktuba
   b. liġijiet ħżiena
   c. l-kostituzzjoni

3. Il-liġijiet qegħdin hemm biex
   a. jiġu obduti
   b. jingħataw ċitazzjonijiet
   c. jiġu miksura

4. Is-sanzjonijiet
   a. huma sett ta' liġijiet
   b. iħeġġuna biex nobdu l-liġi u r-regoli
   c. huma biss negattivi

5. Is-soċjalizzazzjoni primarja iseħħ
    a. fl-iskola
    b. fil-familja
    c. fil-grawnd tal-futbol

6. Il-komunità lokali hu
    a. l-pajjiż
    b. r-raħal jew belt fejn ngħix
    c. l-ambjent

7. Identità nazzjonali turi
    a. li aħna nagħmlu parti mid-dinja
    b. li jien Malti
    c. r-raħal fejn ngħixu

8. Id-dinja ddeċidiet li toħroġ il-lista bid-drittijiet tal-bniedem wara
    a. l-ewwel gwerra dinjija
    b. t-tieni gwerra dinjija
    c. li Malta saret Repubblika

9. L-organizzazzjoni li ħarġet il-lista tad-drittijiet tal-bniedem hi
    a. Din l-Art Ħelwa
    b. Il-Ġnus Magħquda
    c. World Health Organisation

10. Il-lista fejn insibu d-drittijiet fundamentali tal-bniedem tissejjaħ
    a. Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem
    b. Il-lista tal-liġijiet tad-drittijiet
    c. Il-lista tad-drittijiet fundamentali

(10x1=10 marki)

Ċ. Aqta' <u>sing</u> taħt VERU jew FALZ u agħti r-raġuni għat-tweġiba tiegħek:

1. Id-dmirijiet u d-drittijiet imorru flimkien.

   Veru jew Falz ? Għaliex? ____

2. L-individwi fis- soċjetà huma maħluqa biex jgħixu waħedhom.

   Veru jew Falz ? Għaliex? ____

3. L-istat jagħti ċ-ċittadinanza tiegħu lil min jitwieled f'dak il-pajjiż biss.

   Veru jew Falz ? Għaliex? ____

4. Il-Kontroll soċjali formali huwa kontroll permezz tan-normi.

   Veru jew Falz ? Għaliex? ____

5. Malta hu pajjiż dittatur.

   Veru jew Falz ? Għaliex? ____

(5x2 = 10 marki)

D. Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA.

1. Semmi l-ħames karatteristiċi li jiffurmaw l-identità tiegħek.

   a. ____

   b. ____

   c. ____

   d. ____

   e. ____

(5 marki)

2. Semmi 5 drittijiet u ikteb id-dmirijiet li dawn iġibu magħhom.

	Drittijiet	**Dmirijiet**
a.		
b.		
c.		
d.		
e.		

(5 marki)

3. Iż-żgħażagħ m'għandhomx ikunu passivi iżda għandhom jagħtu sehemhom fis-soċjetà. Semmi 5 modi kif iż-żgħażagħ jistgħu jagħtu s-sehem tagħhom.

a. ______________________________

b. ______________________________

ċ. ______________________________

d. ______________________________

e. ______________________________

(5 marki)

4. Il-regoli huma mportanti għax iħarsu d-drittijiet tal-bniedem. Spjega billi tagħti **eżempju wieħed** ta':

a. Normi: ______________________________

b. Liġi: ______________________________

c. Sanzjoni Negattiva Formali: ______________________________

d. Sanzjoni Pożittiva Informali: ______________________________

e. Valur: ______________________________

(5 marki)

5. X'jista' jiġri jekk f'pajjiż ikun hemm ħafna kontroll soċjali?

____

____

____

(3 marki)

6. Seħħew diversi avvenimenti f'Malta li sawru l-identità u l-kultura Maltija. Għaldaqstant il-kultura inbidlet maż-żmien. Agħti 2 eżempji biex turi dan it-tibdil.

   a. ____

   b. ____

(2 marki)

(Total: 20 marka)

E. Aqra dan il-paragrafu u wieġeb il-mistoqsijiet kollha:

Il-globalizzazzjoni hu proċess li permezz tiegħu swieq, nazzjonijiet u teknoloġija jintegraw flimkien b'tali mod li individwi u nazzjonijiet jistgħu jilħqu kull parti tad-dinja b'faċilita kbira. Il-media għenet biex is-soċjetà ġiet qisha villaġġ wieħed. Villaġġ huwa post żgħir li fih tgħix komunità qrib ta' xulxin. Għaldaqstant wieħed faċli li jikkomunika ma' l-ieħor, bl-istess mod il-media qed tgħin biex il-persuni madwar id-dinja ikunu jafu x'inhu jiġri daqs li kieku d-dinja hi villaġġ wieħed. Dak kollu li jiġri f'pajjiżi 'l bogħod minna, insiru nafuh f'qasir żmien u probabbli jinfluwenza lil pajjiżna b'xi mod jew ieħor.

In-nies tal-villaġġ jiddependu fuq xulxin u bl-istess mod illum il-pajjiżi huma dipendenti minn xulxin fid-dinja globalizzata tal-lum. Din toħloq interdipedenza fuq livell internazzjonali.

1. Fuq hiex qed titkellem din is-silta?

____ (1)

2. X'tifhem bil-kelma interdipendenti?

____ (1)

3. Spjega kif pajjiżna jiddependi fuq pajjiżi oħra u agħti xi eżempji.

____

____

____(2)

4. Parti importanti mill-komunità nazzjonali hi l-kultura. Spjega x'jagħmel il-kultura Maltija b'referenza għall-elementi kulturali.

____

____

____(3)

5. Il-komunità lokali hi magħmula minn diversi għaqdiet. Semmi 4 istituzzjonijiet li nsibu fil-lokalità u ikteb l-irwoli tagħhom.

Istituzzjoni	**Rwol**
a.	
b.	
ċ.	
d.	

(4 marki)

6. Fl-2004 dħalna fl-Unjoni Ewropea.

   a. X'inhu l-irwol tal-Unjoni Ewropea u għaliex inħass il-bżonn li l-pajjiżi Ewropej jingħaqdu flimkien?

   ____

   ____

   ____(3)

   b. Semmi 3 vantaġġi li bħala Maltin qed ingawdu fl-Unjoni Ewropea.

   - ____
   - ____
   - ____(3)

   c. i) Spjega x'inhi l-Ġnus Magħquda u l-għan tagħha.

   ____

   ____ (2)

ii) Il-Ġnus Magħquda taħdem permezz ta' diversi aġenziji. Semmi TLIETA u spjega l-irwol tagħhom.

Istituzzjoni	Rwol
a.	
b.	
ċ.	

(6)

(Total: 25 marka)

F. Agħżel titlu WIEĦED u ikteb komponiment ta' bejn 180 u 200 kelma dwaru:

1. Kull ċittadin għandu jkollu bilanċ bejn id-dmirijiet u d-drittijiet. Iddiskuti.

2. Aħna maħniex ċittadini lokali u nazzjonali biss imma aħna wkoll ċittadini ewropej u ċittadini globali. Spjega din il-frażi u agħti eżempji.

3. Il-kultura hi importanti għax turi l-pajjiż minn xhiex għadda fiż-żminijiet ta' qabel. Ikteb dwar il-kultura Maltija filwaqt li ssemmi l-ħames elementi li jiffurmaw il-kultura.

4. Il-kontroll soċjali hu mezz kif is-soċjetà tikkontrolla l-individwi tagħha. Iddiskuti. Spjega billi tirreferi ghat-tipi ta' kontroll soċjali u s-sanzjonijiet tagħhom. Agħti eżempji biex issaħħaħ l-argument tiegħek.

20 marka